

INWENTARZE ZESPOŁÓW ARCHIWALNYCH ZATWIERDZONYCH PRZEZ KOMISJĘ METODYCZNĄ AGAD W ROKU 2015

Informacja o inwentarzach zespołów i zbiorów archiwalnych opracowanych w 2015 r. jest uzupełnieniem danych zawartych w informatorze o zasobie archiwalnym AGAD¹, a także innych publikacji². W 2015 r. udostępniono następujące inwentarze:

Zespół nr 342, Archiwum Gospodarcze Wilanowskie. Dział XX. Biuro Rządcy Dóbr Wilanów, 1818–1935 i b.d.; 407 j.a.³, 9,60 mb., oprac. Tomasz Żuchowski. W Dziale XX Archiwum Gospodarczego Wilanowskiego dominuje dokumentacja związana z dzierżawami w obrębie dóbr Wilanów, w tym: domów, gruntów, jatki, kuźni, młynów, osad i sklepów oraz akta dotyczące propinacji w austeriach i karczmach. Wśród nich można wskazać większe grupy dokumentacji: akta administracyjno-gospodarcze folwarków (Olechów, Moczydło, Powsin, Służew, Wilanów, Wolica), kontrakty dzierżawne, inwentarze, opisy zabudowań i akta procesowe dotyczące folwarków w dobrach wilanowskich (Chojnów, Dąbrówka, Powsin, Służew, Wola Piasecka, Zastów, Zawady, Żabieniec, Wędowizny), kontrakty na dzierżawę propinacji (Chojnów, Dąbrówka, Piaseczno, Powsin, Służew, Wilanów i w dobrach na prawym brzegu Wisły), akta kolonii zakładanych w dobrach wilanowskich (Bielińskiego, Bartyki, Jastrzębie, Latoszkowa, Kępa Wołowa, Kępa Zawadowska, Malczyńskiego, Nadwiślanki, Nowinki, Grzeszyn, Pilawa, Potok, Sadule i Bluszcze, Wawer, Zalesie), wsi czynszowych (Augustówka, Chojnów, Dąbrówka, Las, Zamoście, Latoszki, Lisy, Powsin, Wola Piasecka,

¹ Zob. *Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. Informator o zasobie archiwalnym*, wyd. II rozszerzone i uzupełn., pod red. D. Lewandowskiej, Warszawa 2008.

² *Inwentarze zespołów (zbiorów) archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w latach 2009–2010*, oprac. M. Kośka, „Miscellanea Historico-Archivistica” (dalej: MHA), t. 17, 2010, s. 281–183; *Inwentarze zespołów i zbiorów archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2011*, oprac. M. Kośka, MHA, t. 19, 2012, s. 353–355; *Inwentarze zespołów archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2012*, oprac. M. Kośka, MHA, t. 20, 2013, s. 289–291; *Inwentarze zespołów archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2013*, oprac. M. Kośka, MHA, t. 21, s. 420–422; *Inwentarze zespołów archiwalnych zatwierdzonych przez Komisję Metodyczną AGAD w roku 2014*, oprac. M. Kośka, MHA, t. 22, s. 380–382.

³ To faktyczna liczba jednostek archiwalnych, wyższa niż podana w informatorze o zasobie AGAD ilość pozycji inwentarzowych.

Zastów, Zawady, Zbytki) i pańszczyźnianych (Kabaty, Moczydło, Powsinek, Służew, Wilanów, Wolica). Ponadto akta dotyczące szkół elementarnych, ochronki, szpitala św. Aleksandra, kościołów znajdujących się w obrębie dóbr wilanowskich (Wilanów, Piaseczno, Powsin, Służew, Jazgarzew), kasy prowentowej⁴, etatów służby, akta ogólne oficjalistów i urzędników, dotyczące utrzymania i remontu budynków i ich ubezpieczenia na wypadek pożaru. W związku ze współpracą rządcy dóbr z nadleśnym, w dziale znajdują się również akta dotyczące lasów i gospodarki leśnej w obrębie dóbr Wilanów (leśnictwa Chojnów, Kabaty, Zastów) oraz łowiectwa, prowadzenia bażantarni i zwierzyńca. Znaczącą grupę stanowią pomoce kancelaryjne do prowadzenia biura: skorowidze i dzienniki korespondencyjne rządcy dóbr. Akta działu były opracowywane w latach 50. XX w. Inwentarz kartkowy sporządzili wówczas E. Brańska i J. Kowalczyk. Meliorację inwentarza wykonał T. Żuchowski, który zachował nadaną wcześniej ogólną strukturę działu, rozszerzył natomiast i uzupełnił opisy jednostek inwentarzowych. Ponadto włączył do działu 4 j.a. przeniesione, zgodnie z właściwością, z Działu XII, Kontrola Generalna Dóbr i Interesów Augustów Potockich (w Dziale XII były to nr. 6, 27, 33, 34). Do inwentarza sporządzono indeks osobowy i geograficzno-rzeczowy. Akta nie są zmikrofilmowane (zeskanowane).

Zespół nr 424, Akta gmin wyznania mojżeszowego z Małopolski Wschodniej, 1838–1942; 191 j.a., 4,30 mb., oprac. Sławomir Postek i Renata Wincenciuk. W zespole znajdują się dokumenty kancelarii 84 gmin wyznania mojżeszowego. Głównie są to odpisy wcześniej sporządzonych aktów urodzeń, ślubów, zgonów, niekiedy dla całej rodziny, księgi zapowiedzi (Sambor, Śniatyn, Założce), protokoły i karty oględzin pośmiertnych (najliczniejsze z gmin Biały Kamień i Podhajce), zezwolenia na zawarcie małżeństwa, korespondencja z władzami starostw, protokoły czynności, spisy osób należących do gminy (Korolówka), statut gminy (Trembowla). Najliczniejszą grupę stanowią akta pochodzące z kancelarii gminy Tarnopol — 52 j.a. Są tam liczne dokumenty dotyczące stanu cywilnego, księgi kontowe miasta Tarnopola, kartoteka członków gminy z lat 30. XX w., akta finansowe (bilans, budżet, składka gminna, preliminarze wydatków, sprawy podatkowe, zapomogi). Do zespołu dołączono, jedyną pochodzącą z Wołynia, księgę rozwodów gminy wyznania mojżeszowego w Torczyni. Akta gmin mojżeszowych wpłynęły do AGAD w kilku partiach. Były przekazywane wraz z księgami metrykalnymi przez archiwum Urzędu Stanu Cywilnego w Warszawie. Opracowujący inwentarz nadal mu układ alfabetyczny, według nazw gmin, natomiast w obrębie poszczególnych gmin — układ chronologiczny (z uwzględnieniem danego typu akt). Obecnie nie są udostępniane dokumenty, do których mają zastosowanie „Ustawa o ochronie danych osobowych” z 29 VIII 1997 r. (z późniejszymi zmianami) oraz „Prawo o aktach stanu cywilnego” z 28 XI 2014 r. Do inwentarza sporządzono indeks geograficzny. Akta nie są zmikrofilmowane (zeskanowane).

W 2015 r. zostały opracowane kolejne aneksy do inwentarzy zespołów ksiąg metrykalnych różnych wyznań, obejmujące księgi przekazane wówczas do AGAD przez Sekcję Ksiąg Zabuzzańskich Urzędu Stanu Cywilnego w Warszawie. Są to aneksy do następujących zespołów:

⁴ Prowent — dochód z dóbr.

- Zespół nr 299, Księgi metrykalne gmin ewangelickiego augsburskiego i helweckiego wyznania — 2 j.a. z lat 1894–1914, oprac. D. Lewandowska.
- Zespół 300, Księgi metrykalne gmin wyznania mojżeszowego z terenów tzw. zabużańskich — 90 j.a. z lat 1877–1915, oprac. S. Postek i P. Wincenciuk.
- Zespół nr 301, Księgi metrykalne parafii wyznania rzymskokatolickiego z archidiecezji lwowskiej — 18 j.a. z lat 1788–1914, oprac. D. Lewandowska.
- Zespół nr 302, Księgi metrykalne i akta parafii prawosławnych z terenu Wołynia i Polesia — 1 j.a. z lat 1910–1913, oprac. S. Postek.
- Zespół nr 436, Księgi metrykalne parafii wyznania rzymskokatolickiego z diecezji łuckiej i wileńskiej — 10 j.a. z lat 1910–1914, oprac. R. Wincenciuk.
- Zespół nr 439, Księgi metrykalne gmin wyznania ewangelicko-augsburskiego z zachodnich guberni Cesarstwa Rosyjskiego / wschodnich województw II Rzeczypospolitej — 8 j.a. z lat 80. XIX w. — 1914, oprac. D. Lewandowska.

Wymienione księgi zostały zeskanowane i zostaną udostępnione na stronie internetowej AGAD.

Małgorzata Kośka
(Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa)